జాన్‌పాల్ చేసిన బీరువా కథ

"టేపులో నీ పాట తీసేసి కొత్తపాట, జానీ మేరానామ్‌లోది, మంచిది పెట్టేశాడు అన్న..." పాప చెప్పింది.

గబగబా ముందు హాల్లోకి వెళ్ళాను. రేడియోలో వస్తున్న పాటని చాలా శ్రద్ధగా టేప్‌రికార్డర్‌లో రికార్డు చేసుకుంటున్నాడు బాబు.

"ఎందుకని నా పాట తీసేశావ్?" అనడిగాను.

"ఇష్" అన్నాడు నావేపు చూడకుండానే.

రికార్డింగ్ అయ్యాక "మంచిపాట నాశనం చేసేశావమ్మా, రికార్డు చేసుకుంటున్నప్పుడు మాట్లాడేశావ్" అన్నాడు.

నాపాట పోగొట్టి ఇంకా పైగాను!

"అది పాతపాట. ఎవరిగ్గావాలి?" అన్నాడు.

"నాకు కావాలి. అందుకేగదా రికార్డు చేసుకున్నాను. అది తియ్యొద్దని చెప్పానుకదా!" అన్నాను.

"అమ్మా అది రికార్డు చేసి సంవత్సరం అయింది. ఒక్కనాడు కూడా నీయంతట నీవు దాన్ని పెట్టుకొని వినలేదు. అది టేపులోవుంటే నీకేం, లేకుంటే నీకేం?... మంచిపాట వస్తున్నది. తొందరలో దాని మీద పెట్టేశాను" అన్నాడు. అంతటితో ఆ సంభాషణ అయిపోయిందని తాను కొత్తగా పెట్టుకున్న పాటలు వింటూ కూర్చున్నాడు.

ఆ పాట పోయింది. ఇహరాదు. వాదించి లాభమేమిటి?

నా పాట పోయినందుకు నాలో నిరాశ, ఏదో విలువైనది పోగొట్టుకున్నానన్న బాధ. ఆ పాట ఉన్నా నేను పెట్టుకోను. ఎప్పుడైనా ఎవరైనా వరుసలో పెడితే వినడమే. అది ఎవరికీ అక్కర్లేని పాతపాట. నాకు కావలసిన పాట. కావలసినదైనా నేను పెట్టుకోని పాట. అది ఆ టేపులోవుంటే నాకేదో తృప్తి. ఇప్పుడు అది పోయినందుకు బాధ.

ఎందుకో ఆ పాట నాకు కావాలి. నాకు ఇష్టమైందనీ కాదు. కాని నాకు కావలిసింది. ఎందుకో అర్థం కాకపోయినా నాకు చాలా ముఖ్యమైనది.

'ఆడేపాడే పసివాడ...' అది ఏ సినిమాలోదో, ఎవరు పాడినదో, దానిలోని భావమేమిటో నాకు గుర్తులేదు. నాకు అక్కర్లేదు. ఆ పాట వింటూంటే నాలో గొప్ప సంచలనం రేగుతుంది. ఉధృతంగా ఎగిరిపడుతున్న అలలతో, తుఫానునాటి సముద్రంలాగా అయిపోతుంది మనసు.

...ఎంతో ఆశించినదాన్ని పొందలేక విషాదభరితమైన జీవితం కల ఒక అమ్మాయి. ఆనందానికి ప్రతిరూపంగా కనిపించిన పసివాణ్ణి చూచి, ఎంతో ఆనందంతో పాడుతుంది ఆ పాట. పాట అయిపోయేసరికి పిల్లవాడు దుర్మరణం పాలౌతాడు. మళ్ళీ కటిక చీకటిలాంటి విషాదం ఆవరిస్తుంది....

ఆనందానికీ విషాదానికీగల సరిహద్దులో, రెండూ ఒకటయ్యేచోట ఆ పాట. పాట వింటూంటే ఆనందమూ, దాని వెనుకనే పొంచివున్న విషాదమూ రెండూ ఒక్కసారిగా తీవ్రమౌతాయి. ఊపిరి సలుపనివ్వకుండా పెరిగి పెరిగి...ఉక్కిరిబిక్కిరై నలిగిపోతుంది గుండె.

ఆ పాత పాట నాకు యిష్టమని కాదు. నేను నా అంతట ఎప్పుడూ దాన్ని పెట్టుకోను. కాని నాలోనే అందరాని లోతుల్లో ఉండే సత్యానికి ప్రతినిధిగా అది అక్కడ ఉండటం చాలా ముఖ్యం...

మనిషి మనసు చిత్రమైనది. ఆ పాట అక్కడ ఉన్నన్నాళ్ళూ నేను దాని గురించి తలచలేదు. కాని అది చెరిగిపోయేసరికి దాని గురించి యింతగా ఆలోచించుకున్నాను. అది మాటల్లేని మూగరాగమై నాలో నిలిచిపోయింది....

ఇంట్లో ఇంకో బీరువా ఉంటే నాకు ముఖ్యమైనవి పిల్లలచేతుల్లో పడకుండా భద్రంగా దాచుకోవచ్చును. కావలసినవి జారిపోకుండా, మాసిపోకుండా, చెరిగిపోకుండా, పోకుండా దాచుకోగలను.

ఈ యింట్లో నాకు ఓ బీరువా చాలా అవసరం!

★★★

'జాన్‌పాల్ బలే టక్కరివాడమ్మా'

మా యింట్లో పనులు చేసి వెళ్తుండే పనివాళ్ళు ముగ్గురూ ఒక్కరకంగానే చెప్పారు, జాన్‌గురించి. ఆ విషయం నాకూ కొంచెం అనుభవమే. కాని 'తెలియని దేవతకన్నా తెలిసిన దయ్యం మేలు' అన్న సామెత ననుసరించి నడుస్తుంది నా బుద్ధి.

బీరువాను రెడీమేడ్‌గా కొనాలంటే పాతిక మైళ్ళవతల ఉన్న పట్నం వెళ్ళి కావలసిన సైజులో ఆర్డరిచ్చి రావాలి. షాపువాళ్ళు యిప్పుడిస్తాం, అప్పుడిస్తాం అంటుంటే అక్కడకు నాలుగుసార్లు వెళ్ళాలి. తర్వాత జాగ్రత్తగా పాక్ చేయించి దెబ్బ తగలకుండా బస్సుమీదనో లారీ మీదనో తీసుకురావాలి. ఇంతా చేశాక వాళ్ళు రెండోరకం కొయ్యవేసి

పైన చక్కగా పాలిష్ చేసి, ఘనంగా వార్నిష్ చేసి మసిపూసి చేసిన మారేడుకాయలాంటిది అంటగడితే ఎలాగా? చెక్క క్వాలిటీ మనం సరిగ్గా కనుక్కోగలమా?

అద్దంలా మెరిసే అందమైన బీరువా కావాలి. కాని దానికోసం ఎక్కువ యాతన పడడానికి ఓపికలేదు.

అటువంటి సమయంలో జ్ఞాపకం వచ్చాడు జాన్‌పాల్.

ఇదివరలో ఒకసారి పుస్తకాల షెల్ఫులు తయారుచెయ్యడానికి ఒచ్చినప్పుడు ఎన్నాళ్ళబట్టో మా యింట్లో వుంటున్న బుక్‌కేస్‌ను చూసి 'ఇది ఇంగ్లండులో దొరికే, పియానోలు చేసే వాల్‌నట్ కొయ్యతో చేసింది...అమ్మో ఇదిక్కడ దొరికేదిగాదు...అమ్మో, ఇది ఫారిన్ చెక్క!' అన్నాడు. ఆ మాటలంటుంటే జాన్ మొహంలో కనిపించిన గాంభీర్యాన్ని, గౌరవభావాన్ని చూచి ఆ బుక్‌కేస్ గొప్పదనాన్ని ఊహించుకున్నాను. అల్లాగే ఒక పాత-బీరువాను చూడగానే 'ఇది బర్మాటేకులో ఒకటోరకం' అని చెబుతూ టేకుల్లో ఎన్నిరకాలో, వాటి చరిత్రలగురించి ఒక ఉపన్యాసంలాంటిది ఇచ్చాడు. కొయ్యల్లో ఇన్ని రకాలున్నాయని నాకు ఇది వరకు తెలియదు. జాన్‌మీద చాలా గౌరవం కలిగింది నాకు. అద్దంలో మెరిసే అందమైన బీరువాను ఒకటోరకం టేకుతో తయారు చెయ్యగల సామర్థ్యం జాన్‌కి ఉన్నది అనుకున్నాను.

కాని ఈ జాన్‌తో ఇతరవిధాలైన చిక్కులు వస్తాయి. ఇదివరలో బుక్‌రాక్‌లు చేసినప్పుడు పట్నంవెళ్ళి సామాన్లు తెస్తానని కొయ్యలూ మేకులూ అంటూ రెట్టింపుధరలు వేసిన దొంగబిల్లులు తెచ్చి డబ్బు తీసుకున్నాడు. అవి ప్లయివుడ్‌షీట్లు కనుక, వాటి ధరలు వేరుగా కనుక్కోగా, మోసం బయటపడింది. జాన్ అప్పటికే డబ్బు తీసుకున్నాడు. మళ్ళీ పిలిపించి అడిగాము. కొట్లవాళ్ళ మోసాలను గురించి చిన్న ఉపన్యాసం చాలా 'ఇన్ఫర్మేటివ్'గా ఉండేది ఒకటి ఇచ్చాడు. వడ్రంగిపనికి సంబంధించిన ఏ విషయం మీద మాట్లాడవలసి వచ్చినా ఇటువంటి మంచి ఉపన్యాసాలు ఇస్తాడు. అవి విన్న తర్వాత జాన్‌మీదా, వడ్రంగి పనిమీదా కలిగిన గౌరవభావంతో నోరు మెదపలేము.

పల్లెటూళ్ళలో ఏ పని జరగాలన్నా ఒక భగీరథ ప్రయత్నం కావాలి. ఒక ఇల్లు కట్టించుకోవాలంటే బేలుదారీలు, వడ్రంగులు, పెయింట్లు వేసే వాళ్ళు అంటూ అన్ని రకాలైన పనివాళ్ళకీ పనులు జరుగుతున్నంతకాలమూ ఇంట్లోనే భోజనాలు పెట్టాలి. కరెంటు వేయించుకోవాలంటే వైరింగు చేసేవాళ్లకూ అంతే. ఏదైనా వస్తువు చేయించాలంటే వడ్రంగులకూ అంతే. ఆఖరుకు బట్టలు కుట్టే టైలర్లకు కూడా అంతే. వాళ్ళ భోజనాలకు గడిచిపోగా, పనిచేసినన్ని రోజులకు కూలిడబ్బులు చేతబట్టుకొని

ఇళ్ళకు వెళ్తారు. వాళ్ళు పనిని సాగదీసి, ఇంకో వారంరోజులు గడిపే తత్త్వంలోఉంటారు. మనపనిచేసే వాళ్ళు మనింట్లో భోజనం చెయ్యడం, తృప్తిగా పనిచెయ్యడం న్యాయమే కావచ్చును. కాని ఏ పని జరగాలన్నా ఇంత ప్రయత్నం కావలిసి రావడం పట్నాలనుండి వచ్చినవాళ్ళకు విసుగ్గా ఉంటుంది. డబ్బు పారేస్తే పని జరగటం, వస్తువు ఇంటికి రావడం అన్న పద్ధతికాదు ఇక్కడ. ఇది ఒక పాతపద్ధతి. వస్తువుకీ, అది చేసే వాడి మంచిచెడ్డలకీ గల అవినాభావసంబంధాన్ని గుర్తించితీరాలి.

మా వారు ఇక్కడ కొత్తగా పెట్టిన చక్కెరమిల్లులో అసిస్టెంట్ మేనేజర్‌గా చేరారు. అందువలన ఈ పల్లెటూరికి వొచ్చాం మేము. ఊళ్ళో మరో ముగ్గురు వడ్రంగులు ఉన్నారు. కాని అందరిలోకీ జాన్‌కే పని బాగా చేతనవునని...జాన్, ఇతరులూ కూడా చెపుతూవుంటారు. మిల్లులో ఏవైనా కొయ్యపనులు జరగాల్సినప్పుడు జాన్‌ని పిలుస్తారు. ఇది ఒకరకంగా జాన్‌కి సహాయం చెయ్యడమే. ఆ సంబంధంవలన ఇదివరలో ఒకసారివచ్చి బుక్‌రాక్‌లు చేశాడు.

"అమ్మో, అయ్యగారింట్లో భోజనం పెట్టమని నేనడుగుతానా! ఊళ్లో నాకు ఇల్లుంది. వంట చేసుకుంటాను... కూలికూడా అయ్యగారి దగ్గర ఒక్కరూపాయి తక్కువే తీసుకుంటాను" అన్నాడు జాన్. పెద్దాచిన్నా బాగా ఎరిగినవాడు. పెద్దవాళ్ళ దగ్గర వినయంగా ఉండటం నేర్చినవాడు. కొయ్యలూ వగైరాలు తేవడంలోనూ, కూలిలోనూకూడా ఎక్కువడబ్బు తీసుకున్నాడంటే అది వేరే మాట. వాళ్ళూ బతకాలిగద...

అన్ని విషయాలూ ఆలోచించినమీదట జాన్‌పాల్‌కు కబురుపెట్టాను. మిల్లులో పనులు చేస్తూనే ఉంటాడు అడపాదడపా. కనుక మనల్ని చిక్కున పెట్టడు లెమ్మనుకున్నాను.

పొట్టిగా దిట్టంగా చామనచాయలో ఉంటాడు జాన్. అరవైదగ్గరగా వయస్సయినా నలభైకి మించినట్లు కనబడడు. మొహం, ఎదుర్రొమ్మూ, చేతులూ, కాళ్ళూ అన్నీ వేటికవి బలంగా ధృడంగా కనిపిస్తాయి. పై వరుసలో ముందుపళ్ళు రెండు లేవుగాని మిగతాపళ్ళు రాళ్ళమాదిరి గట్టిగా ఉన్నాయి. ఎత్తయిన నుదుటిక్రింద లోతుల్లో కనిపించే కళ్ళు నల్లగా ఉండి ఎప్పుడూ చురుగ్గా చూస్తుంటాయి. రూపం, మాటతీరు అన్నీ ప్రత్యేకంగా ఉండటాన జాన్‌ని ఒకసారి చూస్తే ఎవరూ మరచిపోలేరు. జాన్‌నిగురించి ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే...బలశాలి. మాటలో, చేతలో, చూపులో అన్నిట్లోనూ బలం. అదీ జాన్ అంటే!

నిజం చెప్పాలంటే జాన్‌ను చూస్తే కొద్దిగా భయం నాకు. దుర్బలులకు శక్తిని చూసినప్పుడు కలిగే భయం. స్థూలంగా చూస్తే దానికి వేరే కారణంలేదు మరి!

చకచకా లెక్కలువేశాడు జాన్. అంతా ఒక వందరూపాయలకు సామాను తెస్తే టేకుబీరువా యీ సైజుది తయారుచెయ్యొచ్చునట. పట్నంలో షాపునుంచీ రోజ్‌వుడ్‌బీరువా యీ సైజుది నాలుగువందలకు తెచ్చారు పక్కింటివాళ్ళు. అట్లాగని జాన్‌తో నేను అనలేదు. 'రోజ్‌వుడ్ అయితే ఎక్కువ ఖరీదవుతుందా?' అనడిగాను. లేదు, రెండూ ఒకటేనన్నాడు. తక్కువరకం సరుకు తెస్తాడేమో, లేకుంటే ఇంత చవగ్గా ఎలా వొస్తుందీ అనుకున్నాను. మంచిరకం టేకు తేవాలన్నాను. 'అయ్యగారికి ఎట్లాంటివి తేవాలో నాకు తెలియదా? అంటూ తాను పట్నంలో పెద్దపెద్ద ఆఫీసర్లకు ఎన్నెన్ని వస్తువులు చేసిందీ, వాటిని చూచి వాళ్ళు ఎంతెంత ఆశ్చర్యపడిందీ, మెచ్చుకున్నదీ అంతా చెప్పాడు.

జాన్ క్రిష్టియన్ మిషనరీల దగ్గర పెరిగాడు. పని నేర్చుకున్నాడు. ఒక ఇంగ్లీష్ దొరగారు...పీటర్స్ దొరగారు..దయతో అన్నిపనులూ నేర్పించారు జాన్‌కు. ఎంతో సహాయం చేశారు. ఆయన దయవల్ల ఎట్లాంటి వస్తువైనా చెయ్యగల నేర్పు అబ్బింది జాన్‌కు.

'ఒరే, ముండాకొడకా, సరిగ్గా చెయ్యకపోతే తంతాను' అన్నారట్ట కలెక్టరుగారు. ధైర్యంగా చేస్తానన్నాడు జాన్. పెద్దవాళ్ళను మెప్పించాలని జాన్ పట్టుదల. రోల్‌టాప్‌డెస్కు చెయ్యాలి. ఆ పట్నంలో ఎవరికీ చేతగాని పని అది. అలాటిదాన్ని ఇదివరలో పీటర్స్‌దొరగారి దగ్గర చూచివున్నాడు జాన్. అందుకే ధైర్యం చేసి ఒప్పుకున్నాడు. చేశాడు. కలెక్టరుగారు 'సెభాష్' అన్నారు.

ఇంకోసారి ఒక పెద్ద డాక్టరుగారికి ఆసుపత్రిలో ఉపయోగించే ఒక వస్తువు చేయించవలసిన పనిబడింది. ఆ వస్తువును పై దేశాల్నుంచీ తెప్పించాలంటే చాలా ఆలస్యమూ, ఖర్చూను. అందువలన జాన్‌ను పిలిపించిచెప్పారు. జాన్ ఆలోచన చేశాడు. ఒకరకంగా ఊహించుకున్నాడు దాన్ని. చేశాడు. తప్పు అయింది. పారేశాడు. మళ్లీ చేశాడు. డాక్టరుగారు సరిగ్గానే ఉందన్నారు. ఇహ ఒక అద్దం బిగించాలి దానికి. అది ఎట్లా బిగించాలో చెప్పారు డాక్టరుగారు. కాని తాను దగ్గర ఉన్నప్పుడే బిగించాలనీ తొందరగా వొస్తాననీ చెప్పివెళ్లారు. ఎంతసేపు చూచినా ఆయన రాలేదు. పని పూర్తి చేసుకుని డబ్బు తీసుకుని వెళ్ళాలని జాన్ ఆదుర్దా. డాక్టరుగారు చెప్పినప్రకారంగానే ఆయన రాకుండానే బిగించేశాడు. డాక్టరుగారు ఇంటికొచ్చారు. పనయిపోయింది, డబ్బులివ్వమని చెప్పుకున్నాడు జాన్. డాక్టరుగారికి కోపం మండిపోయింది. 'నిన్నెవరు బిగించమన్నారురా రాస్కెల్! నేను రాకుండా బిగించవద్దనలేదా?' అంటూ చెయ్యిచాచి మొహంమీదకొట్టారు. ముందుపళ్ళు రెండూ రాలిపడ్డాయి. జాన్ బయటికెళ్ళి రక్తం వూసివచ్చాడు. డాక్టరుగారు వస్తువు చూసుకున్నారు. సరిగ్గానే చేశాడు జాన్. డబ్బులిచ్చి పంపేశారు. ఇప్పుడా

డాక్టరుగారు పనిలో లేరు. ఎప్పుడైనా పట్నం వెళ్ళినప్పుడు కనబడితే అప్పుడు కొట్టిన విషయం జ్ఞాపకం చేస్తూ పలకరిస్తారు...ఈ తీరులో జాన్ సొంతంగా ఊహతో కొత్తరకం వస్తువులు తయారుచేసి పెద్దలను మెప్పించిన వృత్తాంతాలు చెప్పాడు. జాన్‌ను పెద్దవాళ్లు కొట్టడంలోనూ మెచ్చుకోవడంలోనూ కూడా కుక్కను చూచినట్లు చూడటం నాకు నచ్చలేదు. కాని మా బీరువా చెయ్యడానికి తగినవాడని తెలిసిపోయింది.

ఆయన ఆఫీసునుండి రాగానే బీరువా చేయించడానికి జాన్‌ను పిలిపించానని చెప్పాను. జాన్ ఆయనకు వివరాలన్నీ చెప్పాడు. ఒకటోరకం టేకు బీరువాకు... ముందుగా కొయ్యలు నూటయాభై రూపాయిలకి తేవాలి. కూలిడబ్బులమాట జాన్ అడగడు. అయ్యగారి ఇష్టం. పదిరూపాయిలిస్తే పదే తీసుకుంటాడు...

"ఇందాక కొయ్యలు నూరురూపాయిలకు చాలన్నావే"అన్నాను. 'అయ్యగారిదగ్గర కరెక్టుగా చెప్పాలి కదమ్మా. తర్వాత పొరపాటు రాకూడదు. పెద్ద దొరలదగ్గర ఎట్లా ఉండాలి?' అంటూ నన్ను మందలించాడు అదీ నిజమే. ఇప్పటి లెక్కల్నిబట్టి బీరువాధర నూరు దగ్గర కాకుండా రెండునూర్లు అయేట్లుంది. కాని మంచిచెక్క చూసి తెచ్చి జాగ్రత్తగా ఇంట్లో చేస్తాడు. ఎట్లయినా షాపువాళ్ళదగ్గర కొన్నదానికంటే ధర తక్కువే పడుతున్నది గదా!

నూట తొంభై రూపాయలకు బిల్లుతో కొయ్యలు తెచ్చి కట్ట యింట్లో పడేశాడు జాన్. తర్వాత నాలుగురోజులు అంతులేడు. 'ఇంతకూ పని చేస్తాడో లేదో, వూరికే కొయ్యలు తెచ్చి ఇంట్లో పెట్టుకున్నామే' అనిపించింది. మా పనివాడు కొయ్యల్ని చూచి 'కొయ్య ముళ్ళుగా వున్నది. అంత మంచిగా లేదు' అన్నాడు. ఇంతా చేసి నిగనిగ మెరిసే అందమైన బీరువా రాదా ఏమిటి? నాకు చాలా కోపం వచ్చింది. ఈయనేమో ఏ సంగతీ పట్టించుకోరు!

నాలుగుసార్లు పిలిపించగా జాన్ వచ్చాడు. 'అమ్మా ఫర్నీచరు షాపులవాళ్లు ఎక్కువగా కొంటారుగనుక వాళ్లని మంచి కొయ్యలు ఏరుకోనిస్తారు గాని నాబోటివాళ్లు ఒక్క బీరువాకు కొంటే ఏరుకోనివ్వరు. చెయ్యి పెట్టనివ్వరు. అయినా యివి దొరగారికోసమని చెప్పి బలవంతాన రెండు మూడు మంచికొయ్యలు ఏరివేశాను...ఆ ముళ్లూ అవీ తోపడంలో పోతై. కనపడవు. బాగానే వుంటుందిలెండి బీరువా' అన్నాడు. "పని చెయ్యడంలేదు. ఎందువలన" అనడిగాను.

"కొయ్యలన్నీ మా ఇంటికే తీసుకెళ్లి చేస్తానంటే దొరగారు 'ఒద్దు యింట్లోనే చెయ్యి' అన్నారు. నేను పక్కవూళ్లో హోటలుకు బల్లలు చేస్తున్నాను. ఇక్కడ పని చేస్తూ నడిమధ్యలో వొదిలి అక్కడకు పోతే... దొరగారి పని అట్లా చెయ్యకూడదు! పనిలో దిగితే పూర్తి చెయ్యాల్సిందే. అందుకని ఆ పని పూర్తిచేసి వొద్దామని ఆలస్యం చేస్తున్నాను.

మూడు నాలుగు రోజుల్లో వొచ్చి చేసెయ్యనా. అమ్మ!...దొరగారి పనంటే మాటలా!" అన్నాడు.

పదిహేను రోజుల తర్వాత వొచ్చాడు పనికి. ఆయన బాగా చీవాట్లు వేశారు. ఒంచిన తల ఎత్తలేదు జాన్. 'అవును తప్పుచేశాను. పెద్దవాళ్లు...తిడితే పడాలి' అన్నాడు నాతో తర్వాత. ఒక్కరోజు పని చేసి మళ్ళీ మాయమైపోయాడు. ఊళ్ళోనే ఎక్కడో దూలాలు కోస్తున్నాడట. రెండురోజుల తర్వాత వచ్చాడు. 'వాళ్లు నాకు ఇదివరలో డబ్బు ఇచ్చి వున్నారమ్మా. పీకలమీద కూచుంటే వెళ్ళవలసి వచ్చింది. అందులోనూ పెద్దవాళ్ళపని అని చెప్తేగూడా వాళ్లు ఊరుకుంటేనా' అన్నాడు.

"అసలు వాడు పనిచేసే చోటునుంచీ కొయ్యలు చల్లగా దాటించేస్తాడమ్మా. జాగర్తగా ఉండాలి" అని హెచ్చరించాడు మా శ్రీరాములు. ఒకే ఊళ్ళోవాళ్ళకు... పల్లెటూళ్ళలో... ఒకరిగురించి ఒకరికి బాగా తెలిసివుంటుంది. లేనిపోని తంటా కొనితెచ్చు కున్నట్లనిపించింది. పనిచేస్తూ వున్నప్పుడు గంటకోసారి బయటకు వెళ్తాడు జాన్... బీడీలు కాల్చుకోడానికి, టీ తాగటానికి, ఎవరితోనైనా మాట్లాడ్డానికి, సామాన్లు ఎవరి దగ్గర్నుండో తెచ్చుకోడానికి.. .ఎన్నోపనులు. ఇందులో ఏ సమయంలో దాటించేస్తాడో! అసలు తాను తీసుకెళ్లడానికే సగం కొయ్యలు వేరుగా ఎక్కువగా తెచ్చాడేమో! మొదట చెప్పినదానికంటే ఎక్కువ బిల్లు చేసుకొచ్చాడే! జాన్ కోసం మనుషులు వొచ్చిపోతుంటారు కూడాను. ఎవరికిచ్చి పంపించేస్తాడో! ఎన్నో అనుమానాలు. అందుకని జాన్‌దగ్గర ఒక మనిషి కాపలా ఉండవలసి వచ్చింది. శ్రీరాములికి ఇతరపనులు చెప్పకుండా, మా ఇద్దరిలో ఒకరు తప్పిస్తే ఒకరు అక్కడ ఉండవలసి వచ్చింది.

శ్రీరాముల్ని చూస్తే జాన్‌కు చాలా లోకువ. "ఏయ్ అబ్బాయ్, ఆ ఉలి ఇట్లా అందించు, ఈ బల్ల పట్టుకో... ఊ సరిగ్గా పట్టుకోవయ్యా... ఏ పనీ సరిగా చెయ్యలేవు" అంటూ శ్రీరాములుకు ఏదో ఒకపనిని చెప్తూ గదమాయిస్తూనే వున్నాడు.

చీటికీమాటికీ జాన్ బయటికి వెళ్తూండడంవలన పని వెనుకబడుతున్నది. టీకోసరం వెళ్తే గంటన్నర వెళ్లిపోతాడు. మొదటిరోజు సాయంత్రం మాతోపాటుగా టిఫిన్, టీ ఇచ్చాను. బయటకు వెళ్లకుండా ఇంకోగంట కూర్చుని పనిచేశాడు. మర్నాడు ఉదయం పనిలోకి రాకుండా మధ్యాహ్నం మూడుగంటలకు వచ్చాడు. ఇప్పుడే కదా పనిలోకి వచ్చాడు, టిఫినూ టీలూ ఇచ్చి ఎదురు సేవలు చెయ్యాలా? అనుకొని ఇవ్వలేదు. అయిదుగంటలయ్యేసరికి కొయ్యలు, పనిముట్లు దభీదభీమని ఎత్తిపడెయ్యడం మొదలెట్టాడు. ఆ శబ్దాలు వినలేక అప్పటికప్పుడు టీ చేసి ఇచ్చాను. గ్లాసు చేతిలోకి తీసుకుంటూ నా కళ్లలోకి తీక్షణంగా చూశాడు.

"రెండుపూటలా అన్నం పెట్టి, కాఫీ టిఫినూ యిస్తామని ఎందరో పిలుస్తారమ్మా!

దొరగారి పని అని వచ్చాను" అన్నాడు. ఆ చూపుకి నా గుండెలో దడవచ్చింది. మర్నాటినుండీ నాలుగ్గంటలకు సరిగ్గా టిఫెన్ టీలు ఇచ్చెయ్యాలనుకున్నాను. ఈ జాన్ పైకి కనిపించేటంత వినయవిధేయతలు కలవాడుగా తోచలేదు. మాటల్లో కనిపించే విధేయతకు పూర్తిగా వ్యతిరేకమైన స్వభావం కలవాడుగా చేతల్నిబట్టి తోస్తున్నది.

జాన్‌కి ఒక కొడుకూ, ఒక కూతురూనట. కూతురు చదువుకొని పట్నంలో టీచరుగా ఉంటున్నది. జాన్ సరిగా చూడడుగనుక జాన్ భార్యకూడా పట్నంలో కూతురిదగ్గరే ఉంటున్నది. ఇదివరలో జాన్ సంపాదించినదంతా తాగేసి ఇంట్లో డబ్బు సరిగ్గా ఇచ్చేవాడు కాదట. ఏమని అడిగితే భార్యను బాగా తన్ని 'ఆడముండవి,నోరుమూసుకొని పడివుండు' అనేవాడట. ఆవిడే కష్టపడి కూతుర్ని చదివించుకున్నది. జాన్‌మాత్రం కొడుకు ఫిలిప్‌తో యీ వూళ్లో వుంటున్నాడు.

ఇదివరలో రాక్‌లు చేసేప్పుడు ఒకనాడు ఫిలిప్‌ను వెంటబెట్టుకుని వచ్చాడు జాన్. వాడు కష్టపడలేనివాడు గనుక మిల్లులో ఏదైనా ఆఫీసు జవానులాంటిపని ఇప్పించమని అడిగాడు. ఫిలిప్‌కు ఇరవైఏళ్ళ పైన వయస్సుంటుంది. సెకండ్ ఫారమ్ చదువుతూ ఆపేశాడట.

"అమ్మో వాడు చాలా తెలివికలవాడు. పంతులు క్లాసులో ఏదో అన్నాడని పంతం మీద మానేశాడుగాని చదివుంటేనా, వాడు..అమ్మా..ఎట్లుండ వలసినవాడు. ఎప్పుడైనా సమయం పడినప్పుడు నేను పనిలోకి రాలేకపోతే, వాడు వెళ్లి నాకంటే బాగా చేస్తాడమ్మా పని! ...అయితే ఎంతటివాళ్లయినా మాటంటేమాత్రం పడడు" అన్నాడు జాన్.

ఫిలిప్‌ది తండ్రికిలాగే దృఢమైన శరీరం. నల్లగా నేరేడుపండులాగా నిగనిగలాడుతుంటాడు. కాని జాన్ మొహంలోనూ ఆకారంలోనూ కనిపించే గట్టిదనం ఫిలిప్‌లో కనిపించదు. మొహమూ చెంపలూ చేతులూ ఆడపిల్లలకున్నట్లు మృదువుగా వుంటాయి. వాడి ఇరవైఏళ్ళ కళ్ళల్లో సోమరితనం, అలసత్వం కనిపిస్తాయి. జీవితంతో పోరాడి ఎన్నో ఢక్కామొక్కీలు తిని రాటుదేలిన జాన్ కళ్ళు... అరవై ఏళ్ళవి... వాడిచూపుతో వెలుగుతూవుంటాయి. ఇద్దరూ తండ్రీకొడుకులు. ఒక రకంగా ఇద్దరికీ చాలా పోలికలున్నాయి. కాని అంతకంటే ఎక్కువ భేదమూ వున్నది.

జాన్ కొడుక్కి ఉద్యోగం కావాలని అడుగుతూవుంటే ఆ విషయంతో తనకు ఏమీ సంబంధంలేనట్లు రెండు చేతులూ కట్టుకుని ఎటో చూస్తూ ఒంటికాలిమీద నిలబడ్డాడు ఫిలిప్. వాడు ఉద్యోగం అర్థిస్తున్న వాడిలా కనబడలేదు. జాన్ పనిచేసుకుంటుంటే అట్లాగే నిలబడి కొంచెం సేపు చూసి 'నేనింటికెల్తా, నాయనా' అన్నాడు. జాన్ పని ఆపి, ప్రేమగా కొడుకువైపు చూసి 'వెళ్ళు' అన్నాడు. ఫిలిప్ వెళ్లిపోయాడు. పనికోసరం వాళ్ళు

మళ్ళీ అడగలేదు. "వాడు పనిచేస్తే జాన్‌కి ఇంకేమి! వాడు సోమరి, ఇదివరకో వాళ్ళనీ వీళ్ళనీ అడిగి రెండుసార్లు పనిలోపెడితే ఉండకుండా వచ్చేసినాడు. పనిలోకి రాబోయేముందు జానే వంటచేసివస్తాడు. వాడు చెయ్యడు" అని చెప్పాడు శ్రీరాములు.

జాన్‌కి ఫిలిప్‌కి ఉండే సంబంధం నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. భార్యనీ, కూతుర్నీ అంత కరుగ్గా చూసే జాన్ ఫిలిప్‌ని అంత ప్రేమగా చూస్తాడెందుకు? వాడు శుద్ధఅప్రయోజకుడైనాడు. జాన్ వాడినట్లా చేశాడనడమే సబబేమో. పంతులు ఒకమాటంటే వాడు చదువు మానేస్తానంటే మానెయ్యనివ్వడమేనా? దండించి చదివించుకోరా! పోనీ చదువు అబ్బకపోతే తన పని నేర్పించితే ఒకరి సంపాదన కొకరిది తోడుగా ఇబ్బడిగా సంపాదించుకోవచ్చునే! జాన్ ప్రవర్తన చాలా చిత్రంగా ఉన్నది. తాను ఎన్నో అబద్ధాలాడి నానాగడ్డీ కరచి నెట్టుకొస్తున్నాడు. కొడుకుమాత్రం ఒకరిచేత మాటపడని వాడుగా, కష్టపడలేనివాడుగా అబద్ధమూ అన్యాయమూ లేకుండా డబ్బంటే లెక్కలేకుండా ఉండాలా!

ఒకరోజు వొచ్చీ ఒకరోజు రాకా పనిచేసి, చేసి ఎట్లాగో బీరువా పని ఒకకొలిక్కి తెచ్చాడు జాన్. ఇహ అరలుపెట్టి తలుపులు బిగించాలి. అటువంటి సమయంలో మళ్ళీ మాయమైనాడు. ఆ ముందురోజునే పట్నం వెళ్లి సీలలు, బందులు, హాండిలు, తాళం, పాలిషు, ఎమెరీపేపర్లు అన్నీ బస్సుఛార్జీలతో సహా యాభైరూపాయల సామాన్లు తెచ్చాడు. ఇంకొక్క రోజు పనిచేస్తే పూర్తవుతుందన్నాడు. ఇంతవరకూ పనిచేసినదానికి తనకు రావలసిన కూలిలో పదిరూపాయలు మిగిలివుంటే తీసేసుకున్నాడు. అంతే పనిలోకి రాలేదు. ఎక్కడికైనా పారిపోయాడా అనుకోవడానికి జాన్ సామాన్లు-ఉలి, రంపం, క్లాంపు-అన్నీ మా ఇంట్లోనే వున్నాయి. ఎన్నిసార్లు వెళ్లినా మా మనుష్యులకు జాన్ అంతుదొరకలేదు. మూడోనాడు శ్రీరాములికి బజార్లో కనబడ్డాడట. బాగా తాగివుండి శ్రీరాముల్ని నానా దుర్భాషలాడాట్ట. ఫిలిఫ్ సర్దిచెప్పి మర్నాడు పనిలోకి పంపుతానన్నాట్ట.

ఎన్నో క్షమార్పణలతో మర్నాడు పనిలోకి వచ్చాడు. ఎక్కడో పని ఒప్పుకున్నాడట. రేపటితో యీ పని పూర్తిచేసుకుని వెళ్లిపోతాడట. ఇక్కడ పని సరిగా చెయ్యకుండా, మాట నిలకడలేకుండా చేసుకున్నందుకు కొడుకు బాగా కోప్పడ్డాడట. మొదట ఇచ్చిన ఎస్టిమేటుకి అయిన ఖర్చుకీ సంబంధం లేకుండా ఉన్నదనీ, పని తొందరగా చెయ్యలేదనీ జాన్‌ను కోప్పడి ఆయన ఫాక్టరీకి వెళ్లిపోయారు. తరువాత నా దగ్గర మామూలుగా కనిపించే అతిశయంగానీ అతివినయంగాని లేకుండా మాట్లాడాడు. 'నూటయాభైరూపాయలకు బీరువా చేసిస్తానని చెప్పాను. నిజమే. అంతా అయ్యేటప్పటికి రెండువందలయాభై దాటిపోతున్నది. ఇందాక అయ్యగారు తిట్టారు... నాకూ అదే చాలా చింతగా ఉన్నది. ఇంట్లోగూడా చింతపడతాడంటే నా కొడుకేమన్నాడంటే

"మాట పొరపాటు రాకూడదు నాయినా. అయ్యగారు డబ్బు జాస్తి అవుతుందని కోప్పడితే నువ్వు కూలి డబ్బులు తీసుకోమాక! అన్నాడు..." అంటూ చెప్పాడు. కూలి డబ్బులన్నీ అప్పుడే తీసేసుకున్నాడుగదా! కొడుకు బడాయిమాటలన్నీ తమాషాకి వల్లిస్తున్నాడా? అనుకుంటూ జాన్ మొహంకేసి చూశాను. అక్కడ కనిపించిన భావం మాటల్లో చెప్పగలనా? ఎంతో ప్రశాంతత, ఆనందం, మార్దవం వెలిగిపోతున్నాయి జాన్‌మొహంలో. జాన్ టక్కరివాడు. తాగుబోతు. నిలకడ లేనివాడు. పొగరుబోతు. పైసా ఖరీదు చెయ్యని కొడుకు అప్రయోజకపు మాటలు జాన్‌లో ఇటువంటి భావం కలిగిస్తాయా? ఎందుకని? ఆమాటల్లో ఏమున్నది? జాన్ అసాధారణ వ్యక్తి. వ్యక్తులమధ్యనుండే సంబంధాలూ ఆ వ్యక్తుల్లాగే క్లిష్టమూ, సంకీర్ణమూ అయివుంటున్నాయి. అసలు మనుష్యులమధ్య నిజంగా సంబంధం అనేది వుంటుందా? వుంటే దాని స్వభావం ఎలాటిది? ఇదంతా నా బుర్రకు అర్థం అయే విషయంగా తోచలేదు. ఆలోచనల్ని పక్కకునెట్టి, నేను చదవలేక పక్కన పెట్టిన పుస్తకం తీసుకున్నాను.

-అడవి ఏమంత దట్టంగా లేదు. కాకులు దూరని కారడవీ, చీమలు దూరని చిట్టడవీ కాదు. రకరకాల చెట్లు కీసరబాసరగా పెనవేసుకుపోయి ఉన్నాయి. ఒక్కోచెట్టుకి ఒక్కో విలక్షణత. ఆకులో, కొమ్మలో, రూపులో ప్రత్యేకత. కాని వాటిని గుర్తించగల జ్ఞానం నాకు లేదు. నేత్రోత్సవం కలిగిస్తున్న ఆ దృశ్యంలో నేను గుర్తించగలిగింది ఒక సీతాఫలం చెట్టుని. కాయలు విరగ్గాసి ఉన్నాయ్. అటువంటి చెట్టును నేను ఇదివరకే చూచివున్నాను. అందుకే గుర్తించాను. మిగతా చెట్లన్నీ కలిసి ఒక అడవి. అందులో ఈ సీతాఫలంచెట్టు...

ఈ ప్రపంచం ఒక అస్పష్టమైన వర్ణచిత్రం. అందులో మనం గుర్తించగలిగేది అంతకుముందే మనసులో ఎరుకగా ఉన్నదాన్నిమాత్రమే. తనలోని గుర్తునే బయటా గుర్తిస్తాము.

ఒకమనిషి జీవితానికి అర్థం ఇందునుంచే ప్రాప్తించాల్సిందే... అజీవితం ముందునుండీ అతనిలో నిబిడీకృతమై ఉన్నదే...

ఒక చిన్నవిషయంనుండీ పెద్ద సూత్రాన్ని నిర్వచించబూనుకున్నట్లు కనిపిస్తున్నా, ఇది అనుభవసిద్ధమైన విషయమే-

'ఇదేం నవలరా బాబూ' అనుకుంటూ పుస్తకం మూసేశాను.

బీరువాకు తలుపులు బిగించి జాన్, శ్రీరాములూ ఇద్దరూ కలిసి దాన్ని వరండాలోకి తెచ్చిపెట్టారు. ఇహ పాలిష్ చెయ్యాలి.

జాన్‌కోసం మనిషి వొచ్చాడు. ఫిలిప్ మలిదేవిని దాటుతుండగా గభాల్న

ఏరువచ్చేసి కొట్టుకుపోయాట్ట. గాభరాగా పరుగెట్టాడు జాన్.

తరువాత తెలిసింది ఫిలిప్ శవం దొరికిందని.

జాన్ ఈ దెబ్బకు తట్టుకోలేడు అనుకున్నాను. ఫిలిప్‌కీ జాన్‌కీ వుండే సంబంధం ఎట్లాంటిది!

నాలుగోరోజు పనిలోకి వచ్చాడు జాన్. నాలుగురోజులకే ముఖమంతా ఒడలిపోయి ముసలివాడయ్యాడు. ఇంతలోనే పనిలోకి రాకపోతేనేం?

"నీకు బాగున్నట్లు లేదు. పనికి తొందర లేదులే. ఇంటికెళ్ళు" అన్నాను సానుభూతితో. "మైనం రుద్ది పాలిష్ కొడితే బీరువాపని అయిపోతుంది" అన్నాడు ముక్తసరిగా.

జాన్ గొంతులో కొత్తగా ఒక హుందాతనం వచ్చింది. ఈ జాన్‌ని ఎవరూ ఓదార్చవలసిన పనిలేదు!

ఉప్పుకాగితం, మైనం బాగారుద్దాడు. పాలిష్ మూడు కోటింగులు చేశాడు.

తొమ్మిదిగంటలకు పనిలోకివచ్చాడు. బయటికి కదలనేలేదు. మధ్యాహ్నం రెండు గంటలైంది పని పూర్తయ్యేసరికి. జాన్ తన సామాన్లు మూటగట్టుకున్నాడు. మిగిలిపోయిన కొయ్యముక్కలూ, పాలిషూ, సీలలూ వప్పజెప్పాడు.

"కూలి ఏమిమ్మంటావ్?" అన్నారు ఆయన.

"మామూలుగా ఈ బీరువాకు నలభైరూపాయలు తీసుకుంటాను. ఇదివరకే ముప్పయిఅయిదు ఇచ్చారు. నేను మొదట చెప్పినదానికంటే ఖర్చు ఎక్కువై పోయింది. మీ ఇష్టం" అన్నాడు.

జాన్‌మాటల్లో ఇదివరకటి అతి వినయం, టక్కరితనం పోయి ఒక హుందాతనం, నిక్కచ్చిదనం వచ్చాయి.

జాన్‌పాల్ చేసిన బీరువా చివరిమెరుగులు దిద్దుకున్నాక నిగనిగలాడిపోతూ నున్నగా, అందంగా వున్నది...

ఇప్పుడు నాకు ఒక్క విషయం తెలిసింది.

మనిషిని ధరించిన మనస్సు అనంతమూ, మహాశక్తివంతమూ అయినది!

అలా అనుకోగానే నాలో స్వేచ్ఛ, ఆనందం వెల్లివిరిశాయి.

★★★

జాన్‌పాల్ ధైర్యశాలి. బలశాలి. అదే జాన్ నిజస్వరూపం. ధైర్యమూ, బలమూ అనేవి మనిషిలోని సత్యానికి సంబంధించిన గుణాలు. అతను హీనుడుగా, బలహీనుడుగా వుంటే, అది అతని హేల!

నాది జాన్ స్వభావానికి పూర్తిగా భిన్నమైన స్వభావం. మా నాన్నగారు

చనిపోయినప్పుడు నేను ముక్కలైపోయాను. మళ్లీ మనిషిగా నిలబడడానికి చాలా ప్రయత్నమూ, కాలమూ పట్టింది.

నాన్నగారు పోయాక మొదటిసారి ఆకాశంక్రింద నిలుచున్నాను. పైన శతకోటి నక్షత్రాలు మిలమిల్లాడుతున్నాయి. వాటిని చూడగానే నాకు గాభరావేసింది. ఎన్ని నక్షత్రాలు! వాటిని గురించి నాకేమీ తెలియదే! నాన్నగారూ మేమూ యీ ఆకాశంక్రింద ఎన్నోసార్లు కూర్చున్నాము. నాన్నగారికి ఆ నక్షత్రాల గురించి తెలుసు. వాటిపేర్లు, నడక గురించి అప్పుడప్పుడు చెప్పేవారు. కాని నేను శ్రద్ధగా విని జ్ఞాపకం పెట్టుకోలేదు. నాన్నగారినడిగితే తెలిసిపోతుంది గనుక. ఇప్పుడు నాన్నలేరు. ఈ నక్షత్రాల గురించి నాకు ఎలా తెలిసేది? చాలా ఆరాటం, భయం, నిస్పృహ, కలిగాయి. ఏమిటో పోగొట్టుకున్నట్లు బాధ...

నాన్నగారున్నప్పుడూ ఆకాశంగురించి నేనేమీ తెలుసుకోలేదు. అప్పుడు నాకు ఉన్నదీ, ఇప్పుడు కొత్తగా పోగొట్టుకున్నదీ ఏమీలేదు. మరి ఎందుకు నాలో యీ ఆరాటం! దేనికోసం?

ఆ నక్షత్రాలు అప్పుడూ, ఇప్పుడూ ఎప్పుడూ అలానే మెరుస్తూనే వుంటవి!

జాన్ జ్ఞాపకానికి వచ్చాడు.

మనసులోని బరువు తొలగిపోయి అకారణమైన ఆనందంతో నిండిపోయింది...

మనిషి అనంతుడూ, మహాశక్తిమంతుడూను!

జాన్‌పాల్ చేసిన బీరువా మెరుస్తున్నది.

....

"బీరువా బాగున్నదే! నా బట్టలూ, పుస్తకాలూ అన్నీ పెట్టుకోడానికి బాగా సరిపోతుంది" అన్నాడు బాబు.

"బాగుంటే నీకేనా? పై అరలు రెండూ నాకు అందవు గనుక నీవు పెట్టుకో. కింది రెండింట్లో నేను పెట్టుకుంటాను" పాప తగవు పెట్టుకుంది అన్నతో.

అసలు బీరువా నాక్కావాలని గదా చేయించుకున్నాను. ముఖ్యంగా కావలసినవన్నీ పోకుండా దాచుకోవచ్చని అనుకున్నానే!

కాని...

ఇప్పుడు నేను దాన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు.

నేను దాన్ని ఉపయోగించుకోకపోవచ్చు

ఏం చేసినా ఫరవాలేదు.

★★★